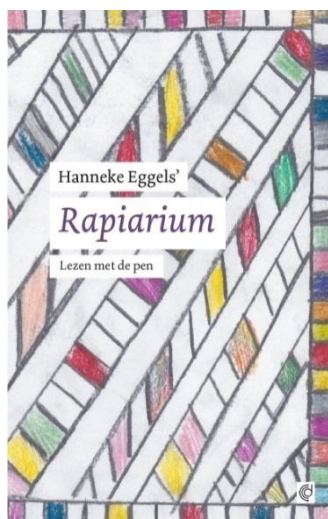

Nieuwsbrief Hanneke Eggels – februari 2019

Rapiarium. Lezen met de pen: Een ode aan schrijvers, dichters en denkers in een dwarsdoorsnede van de literatuur. *Van Erasmus tot Eskimovrouwte, van Nobellaureaat Wole Soyinka tot Winny de Pooh, van Nietzsche tot Neruda.*

Boekpresentaties

Zondag 17 maart, 14.00 uur organiseert uitgeverij Cour de Culture samen met auteur Hanneke Eggels van 14.00 tot 16.30 uur een matinee met aansluitend een borrel, ter ere van haar boekpublicatie 'Rapiarium. Lezen met de pen'. Locatie: Kasteel Nieuwenbroeck 2, 5954 CL Beesel. Graag vooraf aanmelden via e-mail: muse@eggels.com

Zaterdag 25 mei, 14.00 uur. Lezing over 'Rapiarium. Lezen met de pen' Boekhandel Dominicanen, Maastricht. Independent BookstoreDay.

Citaten, fragmenten, stukjes

In *Rapiarium* staan 250 citaten uit de wereldliteratuur, deel II bevat 100 citaten van Nobellaureaten Literatuur. Bij sommige citaten staan ook teksten die erdoor geïnspireerd zijn.

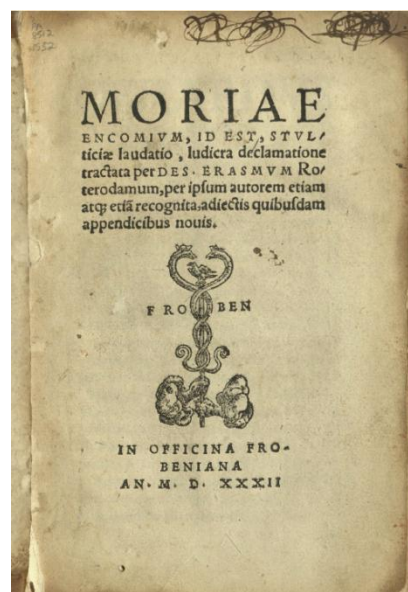
De omslagtekening maakte mijn jongste kleinzoon Roman(9) na zijn bezoek aan de Mondriaantentoonstelling in Den Haag.

Een illustratie van een 'voorbeeldig' citaat - een van mijn high lights uit de internationale literatuur- is dat uit de beroemde satire *De Lof der Zotheid* van Erasmus. De Zotheid is zelf een vrouw die sprekend wordt opgevoerd in een satire over haar eigen sekse 'Over de vrouw' – toevallig ook thema van de boekenweek 2019!

"Ende ist dat misschien eenich wijf wil wijs gheacht worden, die en maect niet anders dan dat sy dobbel sot is"

....

"En als er misschien een vrouw is die voor wijs wil doorgaan, dan gedraagt die zich niet anders dan dubbel zo zot.(...)" - Vert.+ann. :Hanneke Eggels in: 'Doctoraalscriptie' *Lof der Zotheid* - Renaissance, Universiteit Leiden, 1981

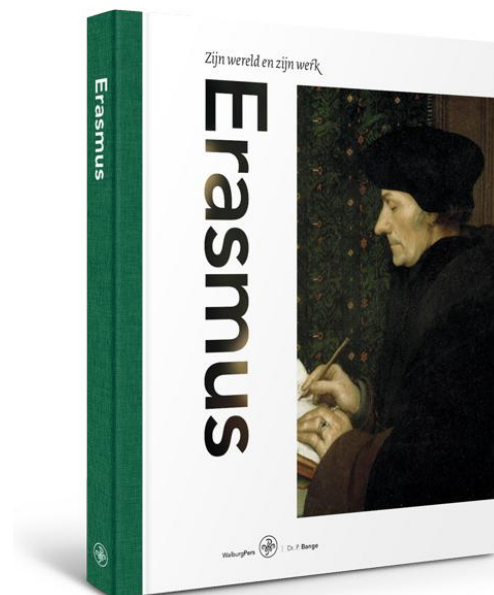

Uit: *Dat Costelijck ende costelijck Boecxken, Moriae Encomion: Dat is, een Lof der Sotheyt, van Erasmo Roterodamo Speelwijs beschreven: tot het verstant seer nuttelick, ende te lesen lieffelijck.* Ghedruct tot Embden by Willem Geillyaert. Anno M.D.LX. Exemplaar uit de UB Leiden.

Waarin heb ik het citaat verwerkt?

- Hanneke Eggels: *'Libertinage. Ha, alweer een discussie over de rol van de intellectueel!'* In: *De Groene Amsterdammer* Jrg. 116, nr. 47, p. 23-24, 1992
- Hanneke Eggels: *'Intellectueel moet zich verre houden van politiek'* In: *NRC Handelsblad*, 13 januari 1999

Hanneke Eggels: *Gedicht - Lof der Zotheid* In: *De Gids*, Jrg. 170, nr. ¾, p.278. Themanummer Lof der Zotheid

Het idee! Erasmus voor googelende pubers

In Oost-Europa lezen scholieren vanaf 2^e klas VWO beroemde internationale literaire teksten in opklimmende graad van moeilijkheid en vertaald in hun moedertaal en binnen het curriculum bezoeken ze ook 20 opera's. Dat hoorde ik toen wij bij een uitwisselingsprogramma van mijn zoon Arne toen wij via zijn VWO in Leiden een gymnasiast uit Budapest te logeren kregen. Janos las Homeros, Duizend-en-Een-Nacht, Tsjechov en Sartre. En ook Erasmus.

Zo'n actueel curriculum zouden onze leraren talen ook eens kunnen invoeren, liefst ook nog in leeskringen! Bijzondere aandacht kan dan gaan naar *De Lof der Zotheid*, Erasmus' satire waarvan grote delen ook voor de hoogste klassen van het VWO in Nederlandse vertaling actueel en goed te lezen blijven.

Over Erasmus' leven als wereldburger, over zijn werk als een veelzijdige humanistische geleerde verscheen zojuist een deel uit de Nederlandse canon voor geschiedenis en cultuur.

Het prestigieuze culturele tijdschrift *De Gids* - themanummer 'Lof der Zotheid' publiceerde eerder mijn

gedicht met mijn favoriete citaat over de vrouw. Via *De Gids* ontmoette ik *Dr. Petty Bange* en haar man *Prof. Dr. A. Weiler*, Erasmuskenners bij uitstek met wie ik goed bevriend ben geraakt.

Dr. Petty Bange schreef nu een rijk geïllustreerde en lijvige biografie van een van de bekendste Nederlanders over de grenzen heen. Hij noemde zichzelf *Desiderius Erasmus Roterodamus*, naar zijn geboorteplaats. Desondanks zag hij zichzelf liever als wereldburger, als een veelzijdige humanistische geleerde die in zijn werken duidelijk maakte aan zijn tijdgenoten – en nu ook nog aan ons – wat hem bewoog in het leven. De rode draad daarbij is volgens de schrijfster zijn christen zijn, of het nu gaat om zijn Bijbelvertaling of om de *Lof der Zotheid*. Tijdloos is hij volgens haar zeker niet. Zij plaatst Erasmus vooral in zijn eigen tijd, in zijn eigen wereld tussen zijn eigen vrienden en collega-humanisten, omdat de persoon Erasmus niet los gezien kan worden van de tijd waarin hij leefde. In zestien hoofdstukken worden onder andere de historische achtergrond besproken, de portretten die er van Erasmus zijn gemaakt door bekende kunstenaars van zijn dagen; zijn *Lof der Zotheid* en een aantal andere werken worden onder de loep genomen, evenals zijn houding tegenover de reformatie, zijn vriendschap met *Thomas More* en andere humanisten, de drukkers met wie hij contact had en de erfenis die hij zijn tijdgenoten en ons heeft nagelaten. Een ‘aangeklede jaartallenlijst’ en een beredeneerde bibliografie sluiten het boek af.

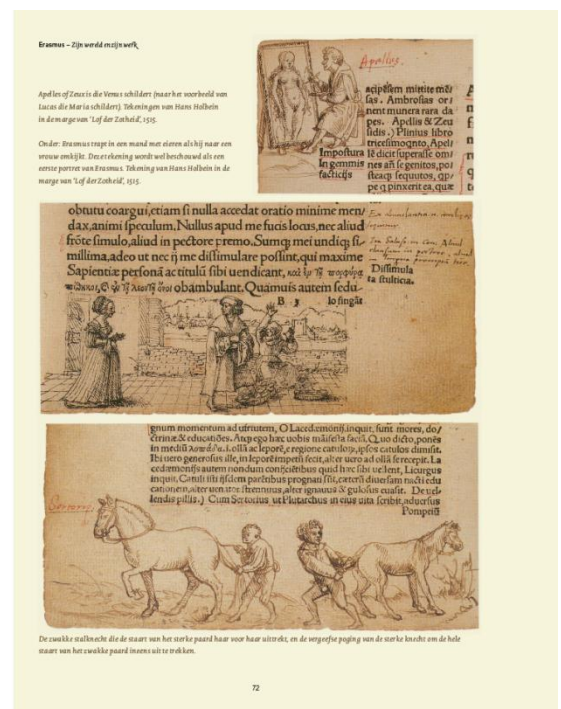
Het populair-wetenschappelijk kader is *Petty Bange* zeer toevertrouwd ondanks/dankzij haar ervaring als universitaire docente Middeleeuwse geschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij heeft al eerder blij gegeven van het vermogen een breder publiek te boeien met publicaties over de vriend van Erasmus, *Thomas More* en met een vertaling van *De Lof der Zotheid*, maar ook in boeken voor een breed publiek over ridders en heksen! In de doorwrochte biografie blinkt de vakkennis van het onderwerp en geestdrift van de schrijfster door in haar schets van de historische achtergrond en die van het humanisme in de 15^e en 16^e eeuw. Dat beschrijft de inleidster per hoofdstuk boeiend en met veel empathie.

De veelzijdigheid van haar persona Erasmus worden grondig en compleet geïllustreerd in ‘*Erasmus in beeld*’ met karikaturen en schetsen van hemzelf en zijn vriendenkring en illustraties van *Holbein* (zie in deze nieuwsbrief in de marge van *Lof der Zotheid*) en *Albrecht Dürer* (zie boekomslag).

<https://www.walburgpers.nl/winkel/geschiedenis/erasmus/>

Erasmus doet Europa te paard

Als wereldburgers zijn onze leerlingen gewend in ‘vliegende’ vaart grenzeloze contacten te onderhouden, maar telkens verbaast het mij dat al in de 15^e/16^e eeuw geleerden als Erasmus niet aarzelden ‘eenvoudig’ per paard van Italië naar Engeland en Duitsland te trekken om via contacten met hun peer group aan de Europese hoven met hun boeken, spreekbeurten en dialogen over geloof

en wereldbeeld met andere intellectuelen als Maarten Luther en Thomas More hun waardevolle en al dan niet tijdloze ideeën te verspreiden.

Erasmus ook voor googelende pensionado's

Haar lezerspubliek zal - gelet op het wetenschappelijk/educatief nivo van haar biografie- in de eerste plaats bestaan uit bachelor studenten geschiedenis, letteren en filosofie. Maar met de pet op als uitgever heb ik een andere doelgroep gevonden voor deze toegankelijke biografie van Erasmus. Zo stel ik een nieuw literair project voor googelende pensionado's voor die hun late leergierigheid kunnen stillen als de HOVO of De Vrije Academie uit de 16 hoofdstukken op de schrijftafel een cursus 'Erasmus, zijn leven en zijn werk' wil samenstellen. Een idee? Dan vertel ik in de cursus ook graag over de vrouw die wijs wil zijn, het citaat dat mij zo inspireerde, en declameer uit mijn Rapiarium: **Lof der Zotheid**

*Een wijf dat wijs wil zijn
is dobbel zot spot
zijn godin, de ezelin
besaust de Mores van de tijd*

*Haar cachot een kist
vol oude filosofen taaie
theologen en sofisten
saaie en onbekwaam*

*vermooide flemers
uit gods' vlooientheater
in de nikskunde
onder valse naam*

*(een aap blijft een aap
al kleedt hij zich in purper)*

*Haar pen een staf
in een dans over de alpen
van het leven*

©Hanneke Eggels In: *De Gids* 2006 Red. Prof.Dr. W. Otterspeer

Of de twee hier besproken boeken en citaten die mij aan het hart gaan, mijn projectvoorstellen en gedicht hebben geholpen, zodat ik op die manier eraan heb kunnen bijdragen om googelende pubers en pensionado's met een dwarsdoorsnede door de literatuur en met aandacht voor de humanist Erasmus te verrijken, te her-ijken en het lezen te stimuleren?

Vertrouwen komt te voet, dus spoed u naar de boekhandel of meld u vooraf per mail voor de boekpresentatie op 17 maart Kasteel Nieuwenbroeck 2, Beesel - U mag niet weg te paard....

Boekgegevens:

Hanneke Eggels' Rapiarium— *Lezen met de pen*, Uitgeverij Cour de Culture, Beesel
Paperback, 132 pagina's, ISBN 9789491206115, prijs € 25,-
Verkrijgbaar in de (online) boekhandel. Bestel nu al uw exemplaar!

